

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

بررسی ضعفها و چالشهای نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه (PHC) در مناطق شهری

ایران و ارائه راهکار- مطالعه موردی در استان آذربایجان شرقی

توسط: وحیده صادقی

استاد راهنما: دکتر محمود نکوئی مقدم

استاد مشاور: دکتر اکرم خیاط زاده ماهانی

سال تحصیلی: ۱۳۹۲ - ۱۳۹۱

چکیده

مقدمه و هدف: در حالی که خدمات PHC در ایران برای رفع نیازهای جمعیتی در گذشته مناسب بوده اند، تغییر بار بیماری و الگوی تقاضا بدین معنی است که نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه موجود دیگر برای مرتفع نمودن نیازهای فعلی و آینده مناسب نیست. این مسئله پیامدهای جدی برای نظام PHC در ایران خصوصا" در مناطق شهری به همراه دارد؛ این پژوهش با هدف بررسی ضعفها و چالشهای نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه ایران در مناطق شهری و ارائه راهکار و در استان آذربایجان شرقی انجام گرفته است.

مواد و روشها: این پژوهش از سه بخش تشکیل شده است: مرور متون مطالعات انجام شده در خصوص نظام PHC در ایران، مطالعه کیفی دربرگیرنده مصاحبه ها و بحثهای گروهی که برای تحلیل آن از روش تحلیل چهارچوبی استفاده شده است، و بخش کمی مطالعه جهت سنجش میزان کاربردی بودن راهکارهای ارائه شده.

یافته ها: این مطالعه ضعفهای نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه را در دو گروه طبقه بندی می کند: ضعفهای کارکردی که به کارکردهای اصلی نظام PHC مرتبط است و ضعفهای سیستمی که به کل نظام سلامت ایران مرتبط بوده و بر نظام فعلی PHC تاثیر می گذارد.

نتیجه گیری: ایران می تواند از تجارب و شواهد سایر کشورها برای مداخلات نظام PHC که می تواند در ایجاد نظامی موثر و پاسخگو برای مرتفع نمودن نیازهای فعلی و آتی خصوصا" بیماریهای غیرواگیر مفید باشد بهره گیرد. به این منظور تمرکز روی سه حیطه نقش حیاتی دارد: توسعه منابع انسانی، نقش رهبری قوی و نظام اطلاعاتی PHC محور.

کلیدواژه ها: مراقبتهای بهداشتی اولیه، ضعفها، چالش ها، ایران، مناطق شهری

Abstract

Background and Objectives: While the primary health care (PHC) services in Iran were appropriate to the needs of the population in the past, the changing burden of disease and shifting demand patterns have rendered the existing PHC system no longer suitable for meeting current and emergent needs. This has serious implications for the PHC system in Iran, especially in urban areas. This research aimed to assess weaknesses and challenges of PHC system in urban areas of Iran and prepare solutions in case of East Azerbaijan.

Methods: this study included three parts: literature review of national and international studies about Iran PHC, qualitative research included interviews and Focus Group Discussions analyzed with Framework Analysis Method and quantity part to measure practicability of solutions.

Results: This paper categorized PHC system weaknesses into two groups: (i) those related to the key functions of PHC, and (ii) others, which refer to health system weaknesses existing with the current PHC model.

Conclusion: Iran can draw on international experience and evidence regarding interventions, which can be used to develop an effective and responsive PHC system designed to address current and emerging needs, in particular the NCD burden. To do that, there are three vital things: human resource development, strengthening health system leadership and developing of PHC-based information system.

Key words: primary health care, weaknesses and challenges, urban areas, Iran

**Surveying new challenges and weaknesses of Primary Health Care
(PHC) system in urban areas of Iran and preparing solutions
Case study in East Azerbaijan**

A thesis
Presented to
The Graduate Studies

By

Vahideh Sadeghi

In Partial Fullfillment
Of the Requirement for the Degree
Mster of philosophy in:

Health management

Kerman University of Medical Science

February 2013